

Słownik Geograficzny entry for Szwelice (Szwelice Parish)

Szwelice 1.) wś nad rz. Pełtą, pow. makowski, gm. Karniewo, par. Szwelice. Posiada kościół par. drewniany, ma 1078 mr. obszaru. Mieszka tu drobna szlachta. W 1827 r. było 46 dm., 344 mk. Wieś była dawną własnością biskupów płockich. Wymienia ją (w kasztelanii pułtuskiej) akt ks. Konrada z r. 1203. Bisk. Wojciech Baranowski założył tu parafię i kościół p. w. św. Wawrzyńca. W skład parafii wchodziły dawne wsi biskupie: Boby, Czarnostaw, Dębiny, Dzierżanowo, Gościńciewo, Głódowo, Wójtys i wsi drobnej szlachty: Głodki, Pomarki W., P. Sikuty, P. Kownaty, Słasy, Złotki, Zelki-Dąbrowe. Grunta plebańskie składały się z dawnego wójtostwa Sz.; wójtostwo to, liczące po 4 włóki w każdym z 3 pól wsi, jak o tem świadczy przywilej królewicza Ferdynanda, bisk. płock., zostało nadane probostwu przywilejem Hil. Krz. Szembeka, bisk. płock., z dnia 7 kwietnia 1756 r.; przywilej ten potwierdza bisk. Michał Poniatowski 27 maja 1778 r. Na wójtostwie w 1783 r. znajduje się 5 gospod. zaciężnych, z których Matensz Wieńczyk, z żoną i córką, ma 2 woły; Kajetan Lendzian, żonaty, 2 konie; Adam Przychodzień, z żoną i 3 syn., 2 woły; gospodarz każdy odrabiał do plebanii po 2 dni tyg.; nadto znajdował się niejaki Mróz, służący przy dworze w Czarnostawie i dziad kościelny z córką. Bisk. Szembek 3 lipca 1758 nadaje kościołowi półwłóczek w zamian za meszne z dworu czarnostawskiego, ale widocznie pomimo tego meszne z Czarnostawu było dalej pobierane, bo w 1783 d. 19 marca bisk. Poniatowski nadaje kościołowi nowy półwłóczek za 9 korcy mesznego z Czarnostawu. Kościół posiadał zapisy: 500 złp. na wsi Chrzanowie (par. Karniewo) z r. 1750, 500 złp. na Łościnach (par. Pniewo) z r. 1750 i 400 złp. z Szyg (par. Rożan) z 1744 r. W 1819 r. na plebanii proboszcz, wikary, organista, 2 szpitalników, 2 chałupników i 14 gospodarz. (10 wysiewało po 2 kor. jęcz. i 1/2 ozim., między niemi kowal, a 4 po 4 kor. ozim. i 4 jarz.). Szkołka elementarna. Wś Sz. w 1819 r. składała się z 2 części: jedna wchodziła w skład ekonomii

Rożan, druga do Górek. W części góreckiej 1820 r. było 2 czynszowników (kował, wysiewający 2 kor. ozim. i 2 1/2 jarz., opłacający 62 zł. 22 gr. czynszu i 8 dni tłuکی; sołtys 4 kor. jarz. i 4 ozim. i 111 złp. 18 gr. czynszu); 10 gospod. zaciężnych, wysiewających po 4 kor. ozim. i 4 jarz., odrabiających po 78 dni sprzęż. i 78 pieszych, 16 dni stacyj i 4 tłuکی i oddających 4 zł. 18 gr. 1 1/2 szel. czynszu, gęś, 2 kapłony, 2 kur, 20 jaj; 1 chałupnik, wysiewający 1 1/2 kor. jarz., 52 dni piesz. i 4 tłuکی, pańszczyznę oddawano do Czarnostawu. Nadto gromada płaciła do dworu 67 złp. hyberty i 10-ty snop do probostwa w Gąsiewie. Razem w części góreckiej i na plebanii 1820 r. było 173 mk. (33 męż., 3 kob.; dzieci 27 męż., 25 kob. młodszych i 12 męż., 10 kob. starszych nad 10 lat; 26 parobków, 7 kobiet); 19 koni, 42 woły, 45 krów, 30 jałow., 50 świń. Na części rożańskiej w 1805 (w czasie pomiaru) 429 mr.; był wtedy 1 gospodarz półwłóczkowy Żmuda, odrabiający 156 dni sprzęż., 4 dni tłuکی i 16 stacyj i opłacający 20 złp. czynszu z gruntów, 5 złp. 5 gr. hyberty, 2 zł. 15 gr. stróżnego, 1 korz. owsa, gęś, 2 kur, 2 kapłon., 20 jaj i 3 łokcie przędzy z włókna dworsk. W 1806 r. osiedli na półwłóczkach dwaj nowi gospodarze: Łuniewski i Golba. W 1819 r. spotykamy 3 osady półwłóczkowe, z których wszystkie płacą jednakowe naturalia; tylko Golba i Łuniewski z braku uprząży odbywają pańszczyznę po 104 dni piesz., 16 stacyj i 4 tłuکی; 2 półwłóczkowych (Ampała i Gadomski), odrabiali po 104 dni ręcznych, 8 stacyj, 2 tłuکی i oddawali po 4 zł. 15 gr. czynszu, 16 garn. owsa, 1/2 gęsi, kapłona, kurę, 10 jaj i 1 1/2 łokcia z włókna dworskiego; 2 ogrodnik., odrabiających po 2 dni tłuکی i 8 stacyj. Prestacye oddawano do Byszewa, 10 ty snop do prob. w Gąsiewie. Razem na części rożańskiej było 36 mk. (7 męż., 7 kob.; dzieci młodszych 8 męż., 6 kob.; starszych nad 10 lat 4 męż., 2 kob.; 2 służby); 3 konie, 4 woły, 6 krów, 6 świń, 14 owiec. W 1821 r. obie części włączono do ekon. Górki. W 1827 r. w całej wsi 344 mk., 46 dm. Sz. par., dek. makowski, 2197 dusz.

Słownik Geograficzny entry for Szwelice (Szwelice Parish)

Szwelice 1.) wś nad rz. Peltą, pow. makowski, gm. Karniewo, par. Szwelice. Posiada kościół par. drewniany, ma 1078 mr. obszaru. Mieszka tu drobna szlachta. W 1827 r. było 46 dm., 344 mk. Wieś była zdawna własnością biskupów plockich. Wymienia ją (w kasztelanii pułtuskiej) akt ks. Konrada z r. 1203. Bisk. Wojciech Baranowski założył tu parafią i kościół p. w. św. Wawrzyńca. W skład parafii wchodziły dawne wsi biskupie: Boby, Czarnostaw, Dębiny, Dzierzanowo, Dościjewo, Głodowo, Wójtę i wsi drobnej szlachty: Głodki, Pomarki W., P. Sikuty, P. Kownaty, Slasy, Złotki, Zelki-Dąbrowe. Grunta plebańskie składały się z dawnego wójtostwa Sz.; wójtostwo to, liczące po 4 włóki w każdym z 3 pól wsi, jak o tem świadczy przywilej królewicza Ferdynanda, bisk. plock., zostało nadane probostwu przywilejem Hil. Krz. Szembeka, bisk. plock., z dnia 7 kwietnia 1756 r.; przywilej ten potwierdza bisk. Michał Poniatowski 27 maja 1778 r. Na wójtostwie w 1783 r. znajduje się 5 gospod. zaciężnych, z których Mateusz Wieńczyk, z żoną i córką, ma 2 woł.; Kajetan Lendzian, żonaty, 2 konie; Adam Przychodzień, z żoną i 3 syn., 2 woły; gospodarz każdy odrabiał do plebanii po 2 dni tyg.; nadte znajdował się niejaki Mróz, służący przy dworze w Czarostawie i diad kościelny z córką. Bisk. Szembek 3 lipca 1758 nadaje kościołowi półwłóczek w zamian za meszne z dworu czarostawskiego, ale widocznie pomimo tego meszne z Czarnostawu było dalej pobierane, bo w 1783 d. 19 marca bisk. Poniatowski nadaje kościołowi nowy półwłóczek za 9 korcy	Szwelice 1.) a village on the Pelta River, Maków powiat, Karniewo gmina, Szwelice parish. It has a wooden parish church and covers an area of 1078 mórgs [Gerald Ortell's book on Polish Parish Records states that in the Russian partition 1 mórg = 1.388 acres]. It is inhabited by minor nobility. In 1827, there were 46 houses and 344 inhabitants. The village was historically owned by the bishops of Płock. It is mentioned (in the Pułusk castellany) in a document of Duke Konrad from 1203. Bishop Wojciech Baranowski founded the parish and the church of Św. Wawrzyniec [St. Lawrence] here. The parish includes villages formerly governed by the local bishop: Boby, Czarnostaw, Dębiny, Dzierzanowo, Dościjewo, Głodowo, Wójtę, and villages of minor nobility: Głodki, Pomarki Wielkie., Pomaski Sikuty, Pomaski Kownaty, Slasy, Złotki, and Zelki-Dąbrowe. The parish lands consisted of the former Szwelice jurisdiction; this jurisdiction, comprising 4 włóki [1 włoka = 30 mórgs] in each of the 3 fields of the village, as evidenced by the privilege of Prince Ferdinand, Bishop of Płock, was granted to the parish by a privilege of Hilary Krzysztof Szembek, Bishop of Płock, dated April 7, 1756; this privilege was confirmed by Bishop Michał Poniatowski on May 27, 1778. In 1783, the jurisdiction had 5 tenant farmers, of whom Mateusz Wieńczyk with his wife and daughter, had 2 oxen; Kajetan Lendzian, married, 2 horses; Adam Przychodzień with his wife and 3 sons, 2 oxen; each farmer worked 2 days a week for the rectory; Furthermore, there was a certain Mróz, a servant at the manor in Czarostaw, and a church sexton with his daughter. Bishop Szembek, on July 3, 1758, granted the church ½ włoka of land in exchange for tithes from the Czarostaw manor, but apparently, despite this, tithes from Czarostaw continued to be collected, because on March 19, 1783, Bishop Poniatowski granted the church another ½ włoka of land for 9 bushels of tithes from Czarnostaw [now called Czarnostów]. The
---	--

Słownik Geograficzny entry for Szwelice (Szwelice Parish)

mesznego z Czarnostawu. Kościół posiadał zapisy: 500 złp. na wsi Chrzanowie (par. Karniewo) z r. 1750, 500 złp. na Łościnach (par. Pniewo) z r. 1750 i 400 złp. z Szyg (par. Rożan) z 1744 r. W 1819 r. na plebanii proboszcz, wikary, organista, 2 spitalników, 2 chałupników i 14 gospodarz. (10 wysiewało po 2 kor. jęcz. i ½ ozim., między niemi kowal, a 4 po 4 kor. ozim. i 4 jarz.). Szkołka elementarna. Ws. Sz. w 1819 r. składała się z 2 części: jedna wchodziła w skład ekonomii Rożan, druga do Górek. W części góreckiej 1820 r. było 2 czynszowników (kowal, wysiewający 2 kor. ozim. i 2 1/3 jarz., opłacający 62 zł. 22 gr. czynszu i 8 dni tłuکی; sołtys 4 kor. jarz. i 4 ozim. i 111 złp. 18 gr. czynszu); 10 gospod. zaciężnych, wysiewających po 4 kor. ozim. i 4 jarz., odrabiających po 78 dni sprzęż. i 78 pieszych, 16 dni stacy i 4 tłuکی i oddających 4 zł. 18 gr. 1½ szel. czynszu, gęś, 2 kapłony, 2 kur, 20 jaj; 1 chałupnik, wysiewający 1½ kor. jarz., 52 dni piesz. i 4 tłuکی, pańszczyzną oddawano do Czarnostawu. Nadto gromada płaciła do dworu 67 złp. hyberny i 10-ty snop do probostwa w Gąsewie. Razem w części góreckiej i na plebanii 1820 r. było 173 mk. (33 męż., 3 kob.; dzieci 27 męż., 25 kob. młodszych i 12 męż., 10 kob. starszych nad 10 lat; 26 parobków, 7 kobiet); 19 koni, 42 woł., 45 krów, 30 jałow., 50 świń. Na części rożańskiej w 1805 (w czasie pomiaru) 429 mr.; był wtedy 1 gospodarz półwłóczkowy Żmuda, odrabiający 156 dni sprzęż., 4 dni tłuکی i 16 stacy i opłacający 20 złp. czynszu z gruntów, 5 złp. 5 gr. hyberny, 2 zł. 15 gr. stróżnego, 1 korz. owsa, gęś, 2 kur, 2 kapłon.,	church possessed endowments: 500 Polish zlotys in the village of Chrzanowo (Karniewo parish) from the year 1750, 500 Polish zlotys in Łościn (Pniewo parish) from 1750, and 400 Polish zlotys from Szygi (Rożan parish) from 1744. In 1819, the rectory housed the parish priest, vicar, organist, 2 hospital attendants, 2 cottagers, and 14 farmers. (10 sowed 2 bushels of barley and ½ bushel of winter grain each, including the blacksmith, and 4 sowed 4 bushels of winter grain and 4 bushels of spring grain each). There was an elementary school. In 1819, the village of Szwelice consisted of 2 parts: one was part of the Rożan estate, the other belonged to Górki. In the Górki part in 1820 there were 2 tenants (a blacksmith, sowing 2 bushels of winter grain and 2 1/3 bushels of spring grain, paying 62 zloty and 22 groszy in rent and 8 days of labor; the village headman sowing 4 bushels of spring grain and 4 bushels of winter grain and 111 zloty and 18 groszy in rent); 10 hired farmers, sowing 4 bushels of winter grain each, and 4 cottagers, working 78 days with a team of horses and 78 days on foot, 16 days of station work and 4 days of threshing, and paying 4 zloty 18 groszy 1½ shillings in rent, a goose, 2 capons, 2 chickens, 20 eggs; 1 cottager, sowing 1½ korzec [bushel] of grain, 52 days on foot and 4 days of threshing, the serfs were sent to Czarnostaw [Czarnostaw is now Czarnostowo] to perform forced labor. In addition, the community paid 67 Polish zloty in winter tax to the manor and 1/10 sheaf to the rectory in Gąsewo. In total, in the Górecki part and at the rectory in 1820 there were 173 inhabitants (33 men, 3 women; 27 boys, 25 girls younger than 10 years old; and 12 boys, 10 girls older than 10 years old; 26 farmhands, 7 women); 19 horses, 42 oxen, 45 cows, 30 heifers, 50 pigs. In the Rożański part in 1805 (at the time of the survey) there were 429 mórgs; at that time there was one ½ włóka farmer, Żmuda, working 156 days with a team of horses, 4 days of threshing and 16 days of station work and paying 20 Polish zloty in rent for the land, 5 Polish zloty
--	---

Słownik Geograficzny entry for Szwelice (Szwelice Parish)

20 jaj i 3 łokcie przędzy z włókna dworsk. W 1806 r. osiedli na półwólczkach dwaj nowi gospodarze: Łuniewski i Golba. W 1819 r. spotykamy 3 osady półwólczkowe, z których wszystkie płacą jednakowe naturalia; tylko Golba i Łuniewski z braku upręży odbywają pańszczyznę po 104 dni piesz., 16 stacy i 4 tłuکی; 2 półwólczkowych (Ampała i Gadomski), odrabiali po 104 dni ręcznych, 8 stacy, 2 tłuکی i oddawali po 4 zł 15 gr. czynszu, 16 garn. owsa, ½ gęsi, kapłona, kurę, 10 jaj i 1 ½ łokcia z włókna dworskiego; 2 ogrodnik., odrabiających po 2 dni tłuکی i 8 stacy. Prestacje oddawano do Byszewa, 10 ty snop do prob. w Gąsewie. Razem na części rożańskiej było 36 mk. (7 męż., 7 kob.; dzieci młodszych 8 męż., 6 kob.; starszych nad 10 lat 4 męż., 2 kob.; 2 służby); 3 konie, 4 woł., 6 krów, 6 świń, 14 owiec. W 1821 r. obie części włączone do ekon. Górki. W 1827 r. w całej wsi 344 mk., 46 dm. Sz. par., dek. makowski, 2197 dusz.	5 groszy in winter tax, 2 złoty 15 groszy in watchman's fee, 1 korzec of oats, a goose, 2 chickens, 2 capons, 20 eggs and 3 cubits of yarn from the manor's fiber. In 1806, two new farmers settled on the ½ włóka plots: Łuniewski and Golba. In 1819, we find three ½ włóka settlements, all of which pay the same in kind; only Golba and Łuniewski, due to a lack of harnesses, performed serf labor for 104 days on foot, covering 16 stages and 4 threshing sessions; two ½ włóka tenants (Ampała and Gadomski) worked 104 days of manual labor, 8 stages, 2 threshing sessions, and paid 4 złoty and 15 groszy in rent, 16 measures of oats, ½ goose, a capon, a hen, 10 eggs, and 1 ½ cubits of flax from the manor; two gardeners worked 2 days of threshing and 8 stages. Services were rendered to Byszewo, and 10 sheaves were given to the parish priest in Gąsewo. In total, the Rożan part of the village had 36 inhabitants (7 men, 7 women; 8 younger children, 6 older children over 10 years old; 2 servants); 3 horses, 4 oxen, 6 cows, 6 pigs, 14 sheep. In 1821, both parts were incorporated into the Górki estate. In 1827, the entire village had 344 inhabitants and 46 houses. Parish of Szwelice, Maków deanery, 2197 souls.
Source: Chlebowski, Bronisław, ed., <i>Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich (Geographical Dictionary of the Kingdom of Poland and other Slavonic Countries)</i> - Warsaw 1892, Volume XII, pages 89-90. Translated by: Stephen J. Danko (24 December 2025) [square brackets denote additional information and translator's annotations].	